

به خط کوفی
نویس

حسان پر سا

انتشارات اقلیما

انتشارات اقلیما

ناشر تخصصی ادبیات
شعر - ۳

به خط کوفی ننویس

مجموعه شعر عاشورایی

احسان پرسیا

ناشر: انتشارات اقلیما / مدیر هنری: ----- / شاب: ۹۶۳۱۹۶-۲۰۰-۹۷۸-۶۰۰
چاپ: اول / ۱۳۹۲ تیراز: ۱۱۰۰ جلد / قیمت: ۶۰۰۰ تومان / لیست خرید: چاپ: بهمن
دفتر نشر اقلیما: تهران، صندوق پستی ۸۹۹-۱۴۶۶۵ / تلفن: ۰۹۱۷۳۰۰۲۰۰۰۰۰۰۰۰
www.eqlima.com / info@eqlima.com

سرشناسه: پرسیا، احسان، ۱۳۵۸ / عنوان: نام پدیدآور: به خط کوفی ننویس / احسان پرسیا / شعر عاشورایی / انتشارات اقلیما
تهران: انتشارات اقلیما، ۱۳۹۲ / مشخصات ظاهری: ۷۲ ص / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۱۹۶-۲۰۰ / وضعیت فهرست نویسی: ثبت شده
فهرست: شعر ۲ / موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۴ / موضوع: شعر عاشورایی / موضوع: شعر عاشورایی
رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۷ / رده بندی PIR: ۷۹۸۳ / رده بندی دیویی: ۶۶۲ / شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۱۶۱۰۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ و هرگونه استفاده از مطالب کتاب منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است.

نشانی نامه:

- ۱۰. سخن ناشر ...
 - ۱۶. امتحان نیست ...
 - ۱۷. در اردوی حسین ...
 - ۱۸. کمی آهسته روید ...
 - ۱۹. آن پای نجس را بردار ...
 - ۲۰. ای کاش که آسمان ز هم ...
 - ۲۱. چند سؤال ...
 - ۲۲. زمین جهنمی بی دود است ...
 - ۲۳. با منطق سنی ...
 - ۲۴. این قبر - حسین بن علی ست ...
 - ۲۵. مسجده - کریلا ...
 - ۲۶. ضحی النفس ...
 - ۲۸. بیعت ها ...
 - ۲۹. سقا ...
 - ۳۰. گله های ...
 - ۳۱. دشمنان قرآن ...
 - ۳۲. ابابیل ...
 - ۳۳. جاذبه ...
 - ۳۴. سری که آشناست ...
 - ۳۵. بدون فرود ...
 - ۳۶. سنگ قبر ...
-

-
- علمدار ... ۳۸
 - شبیه رسول الله ... ۳۹
 - طبل می زدند... طبل می زنند ... ۴۰
 - سخت ترین امتحان ... ۴۱
 - میراث خوار ترفندهای قریش ... ۴۲
 - حضور قلب ... ۴۴
 - همسفر ... ۴۵
 - دجله ... ۴۶
 - شعر آیینی ... ۴۷
 - مرگ زانو زد ... ۴۸
 - غنایم ... ۵۰
 - انتقام ... ۵۱
 - ما، که را کشتیم ؟ ... ۵۲
 - بر روی دست های پدر آمد ... ۵۵
 - توبه ... ۵۷
 - مهر کربلا ... ۵۹
 - جگ تن به تیر ... ۶۰
 - پیمان ... ۶۱
 - و نایا ... ۶۲
 - سجده ... ۶۳
 - ترفیید ... ۶۴
 - هنگام غارت ... ۶۵
 - اذن ۶۶
 - مرا ببخش ۶۷
 - قرآن ناطق ... ۶۸
-

ادبیات در هر سرزمینی با در نظر گرفتن اقلیم و بافت اجتماعی و ساختاری هر جامعه ای شک و به عنوان آینه افکار، باورها و گرایش های آن قوم و زبان گویندگان و اندیشه ی آن سرزمین مطرح است و بستری است برای ماندگار شدن آثار و گونه ای از دغدغه های بشر که شایسته ماندگاری و حضور دائمی اجتماعی را دارند. از میان گونه های رایج ادبیات، زبان شعر صریح ترین و خوش لهجه ترین و خوش آهنگ ترین و در بسیاری از موارد ماندگارترین حضور ادبی را در فکر و ذهن مردم هر کشوری دارا است. حضور شعر در بافت ذهنی مردم، نشانه بارزی از حضور مداوم و بی واسطه ادبیات است، چه به صورت شفاهی و چه به صورت مکتوب در درون مایه های یک ملت و تاریخ و زندگی فردی - اجتماعی افراد یک عصر و جامعه است. همین که گشتگان بسیاری از حوادث را به صورت شعر در می آوردند یا تاریخ را به نظم می ساختند یا بسیاری از بزرگان و عرفا و حتی مردم عادی کوچه و بازار شعر را چاشنی کلام خویش می ساختند، خود بهترین دلیل این مدعا است.

باید به این موضوع توجه داشت که ساحت ادبیات و خصوصاً شعر؛

یک الگوی مشخص و فراملیتی از تمام ملتها دارد که هر ملتی با در نظر گرفتن ظرف بومی خود، با استفاده از واژه های زبانی خویش و قوه زیبایی شناسی و تخیل برخاسته از درون مایه های سنتی و عرفی - اجتماعی خود و جهان شناسی خاص خود، این الگو را ملی و بومی می سازد و درونی می کند.

از همین روست که هم در متون فرنگی و هم در زبان فارسی یا حتی عربی و سایر زبانهای دنیا قالب و صورتی از ادبیات را می یابیم که به شعر عاشقانه، تعلیمی یا تادیبی، عرفانی، اجتماعی، مراثی و معروف اند. مراثی این گونه نیست که این گونه ها تحت تاثیر هم یا تقلید از هم باشند بلکه ادبیات هر ملتی جدای از ادبیات سایر ملتهاست و صد البته با حفظ اصالت خود و در عین حال در کنار هم ادبیات جهان را می سازند.

عاشقانه های ملت موما برخاسته از عمق دل بستگی های آن قوم است و ممکن است ادبیاتی هم در سایر ملتها فرق ماهوی داشته باشد. همین وجه تمایز دربر تعلیمات اجتماعیات، عرفانیات و مراثی هر ملتی نیز قابل تعریف است.

با در نظر گرفتن این اصل، چرایی حضور « قیام عاشورا » در ادبیات فارسی و خصوصا شعر فارسی و پرداختن به هزار ساله به آن در شعر فارسی تا جایی که زیربنای گونه های ادبی از شعر قرار می گیرد تحت عنوان « مراثی » - هر چند که مراثی فقط در ذکر مصیبت عاشورا نیستند و شاعران در مرگ کسان دیگری هم مایه دارند، مشخص است.

ورود حماسه ی کربلا به حیطه شعر، یقینا یکی از عوامل ماندگاری و پایایی نهضت عاشورا است چرا که حضور پر رنگ شعر در روایت ماجرا و قالب نافذ مرثیه در سوگداشت ماجرا، از سویی پیوند دهنده ی میان عواطف و دلهای سوخته و حقیقت ماجرای ظهر عاشورا است و از سوی دیگر به نوبه خود باعث غنا و اعتلای اشعار و مراثی است.

ادبیات عاشورایی، از غنی ترین و حماسی ترین ذخایر فکری و احساسی شیعی است و برخی از شاعران نیز تمام شهرت خویش را مدیون همین ذخیره فکری-احساسی شیعی اند که مشخص ترین ایشان محتشم کاشانی ست که با تصویر کشیدن و توصیف واقعه عاشورا و سرودن ترکیب بند معروف «باز این چه شورش است...الی آخ» معروف ترین شاعر شعر عاشورایی از ابتدا تا زمان حال است.

از سوی دیگر شاعران شیعی، پرداختن به واقعه عاشورا را بر خود فرض می دانند و این جدای از محبت حضرت سید الشهداء، یقیناً ریشه در تأیید و ترویج و سفارش ائمه معصومین در یه تصویر کشیدن و احیای پیشگام ظلمی که به ناحق بر امامشان رفته و مظلومیت حضرت حسین دارد.

راویان ثقه شیعی نمونه های زیادی از این سفارش ها و روایات حضرات معصومین را در این مهم نقل کرده اند که به ذکر یک نمونه از آنها در حکم قطره ای از دریا بسنده می کنیم - شیخ طوسی در کتاب رجال صفحه ۲۸۹ از امام (ع) نقل می کند که فرمودند: «ما من احد قال فی الحسین شعراً فیکفر الا اوجب الله تعالی له الجنة و غفر له؛ هیچ کس نیست که در ره امام حسین (ع) شعری بگوید و بگریزد و بگریاند، مگر آنکه خداوند اجل را بر او واجب کند و او را پیامرزد.»

مراثی و اشعار عاشورایی عموماً از دیدگاه درونی و ساختاری به دو دسته مشخص قابل تقسیم هستند، دسته اول به پرانها به جنبه تاریخی، روحی و عاطفی ماجرا با سرایش سوزناک ترین مراثی ظهور عاشورا، عواطف خویش را صرف سوگواره نگاری و مقنن نگاری منظوم کرده اند و خواننده را با دریای موجی از عواطف غلیظ زده و داغدار و مصیبت زده مواجه می کنند که این گونه مراثی بیشتر و نه صد در صد در میان اشعار متقدمان شایع تر است که البته استثنائاتی هم دارند.

دسته دوم گروهی هستند که کاربردی تر، اجتماعی تر و حماسی تر عمل می کنند و حتی با نگاهی منتقدانه، به نقد نگاه صرفاً سوگوارانه و گریه آمیز به واقعه می پردازند. اینان یقیناً با در نظر گرفتن ظلم ناحق و مظلومیت حضرت حسین (ع) ماجرا را بیشتر از زاویه ظلم ستیزی، حرکت مصلحانه و انقلابی حضرت و در نهایت عاقبت کار می نگرند. این زاویه دید که بیشتر در میان شعرای متاخر دیده می شود تمام تلاش خود را می کند و رای به شعر کشیدن «در کربلا چه شد؟» به «چرایی واقعه عاشورا» پردازد و شعر خود را با اهرم واقعه کربلا، تبدیل کند به مانیستی برای حرکتهای انقلابی و ظلم ستیزی، چرا که شاعر از همین منظر است که به واقعه می نگرد.

در نگاه دوم شعر عاشورایی در واقع تبدیل به موتور محرکی برای مبسوط و تعدیل کردن در برابر هر ظالمی و دفاع از هر مظلومی و به غلیان کشیدن احساس اثار و دفاع از حقیقت و روحیه مبارزه و حتی نقد یاران نیمه راه می شود. به این نمونه دقت کنید:

ما در ره عشق نقض پیمان نکنیم
گر جان طلبد دریغ از جان نکنیم
دنيا اگر از یزید لبریز شود
ما پشت به سالار شهیدان نکنیم

مرحوم سید حسن حسینی

حضور امام حسین و قیام عاشورا بعنوان یکی از فاکتورهای اصلی شعر آئینی و مذهبی و شیعی فارسی و عربی دارای پیشینه طولانی است.

در همین راستا و به منظور آرایه صحیح و فاخر این گونه ادبی، انتشارات اقلیما تصمیم گرفت که به نیت ده شب محرم ده جلد از

فاخرترین مجموعه های شعر عاشورایی را از شاعران معاصر به چاپ برساند که کتاب حاضر سروده ی دوست نام آشنا و شاعرمان احسان پرسیا سومین کتاب از این ده گانه است که روانه ی بازار شده است و باقی مجموعه نیز به تناوب و در طی زمان منتشر خواهند شد .

در ارایه و چینش کتاب ها قالب و فرم اشعار مد نظر نبوده و بیشتر به مایه و جان اشعار مورد توجه قرار گرفته است تا نظم قالب و فرم . از همین رو در هر یک از کتاب های این ده گانه بعضا با فرم های مختلفی از شعر مواجه می شوید ، گاهی سوگواره ای در جامه غزل می خوانند ، گاهی رباعی و گاهی سپید و این چندگانگی در نظر مخاطب منصف چیزی جز ارزش و اعتبار اشعار و قطعا کتاب کم نخواهد کرد . امید است که این تلاش ، رضایت خداوند متعال و عنایت حضرت سیدالشهدا را سبب شود همه خوانندگان و به ویژه شاعر این کتاب ، از این عنایت بهره مند شوند .

نشر اقلیما